UJEP

Systém pro komercializaci výzkumu a vývoje

na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, v Ústavu anorganické chemie AVČR, v. v. i. v Řeži a Všeobecné fakultní nemocnici v Praze

Jana Bludská

Ing. Jana Bludská, CSc.
ředitelka UACH

MUDr. Jan BŘÍZA, CSc., MBA

Mgr. Dana Jurásková, Ph.D., MBA
ředitelka VFN

VŠEOBECNÁ FAKULTNÍ NEMOCNICE V PRAZE
ZÁSTUPCE ŘEDITELKY
128 08 PRAHA 2, U NEMOCNICE 2

doc. RNDr. Martin Balej, Ph.D.
rektor UJEP

UNIVERZITA J. E. PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM

2 Univerzita J. E. Purkyně
v Ústí nad Labem
400 96 Ústí nad Labem, Pasteurova 1

12 -11- 2015

Tento předpis stanoví společná pravidla Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (UJEP), Ústavu anorganické chemie AVČR, v.v.i. v Řeži (UACH) a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze (VFN) na základě dohody o společném postupu při komercializaci výsledků výzkumu uzavřené mezi uvedenými subjekty.

1. Úvod

Systém pro komercializaci zahrnuje podmínky a procesy systému komercializace výzkumu a vývoje ve výzkumných organizacích UJEP, UACH a VFN. Systém zajišťuje všechny činnosti od identifikace poznatku vědy a výzkumu s možným využitím v praxi až po jeho využití v aplikační sféře. Při vytváření systému pro komercializaci je respektován aktuální legislativní rámec a prostředí v ČR; jedná se zejména o zákony, které stanovují pravidla pro činnost a řízení vysokých škol a veřejných výzkumných institucí, předpisy a pravidla, která jsou stanovena pro využívání veřejné podpory výzkumu a vývoje, a zákony pro ochranu duševního vlastnictví.

Cílem Systému komercializace výsledků vědy a výzkumu je doplnit a rozvinout funkce již dnes zajišťované Pracovištěm managementu znalostí (CTT), především zajistit koordinaci, plynulost a efektivitu výkonu těchto funkcí.

2. Popis systému komercializace

Systém komercializace zahrnuje následující kroky:

- přijetí strategického rozhodnutí a definice představ a cílů v této oblasti,
- ustanovení institucionální struktury, která vytvoří strategii, jak těchto cílů dosáhnout,
- návrh pravidel fungování procesu komercializace a kompetenční schéma,
- vybudování organizační jednotky, která činnosti související s komercializací zajišťuje - Pracoviště managementu znalostí (CTT),
- vytvoření finančních zdrojů, které budou využity pro budování systému pro komercializaci a zajištění jednotlivých činností v procesu komercializace,
- stanovení pravidel pro rozdělování příjmů z komercializace mezi výzkumného pracovníka, pracoviště a výzkumnou organizaci; pravidla též specifikují podmínky zapojení studentů,
- definovat sankce za porušení pravidel,
- zapracování pravidel pro komercializaci do vnitřních předpisů výzkumné organizace,
- vytvoření informačních materiálů o komercializaci a jejích postupech pro výzkumné pracovníky a pracovníky generující ideje s potenciálem komercializace.

Systém komercializace výsledků vědy a výzkumu (VaV) je tak výsledkem realizace jednotlivých subsystémů zajišťujících nezbytné prvky jeho organizačního zabezpečení.

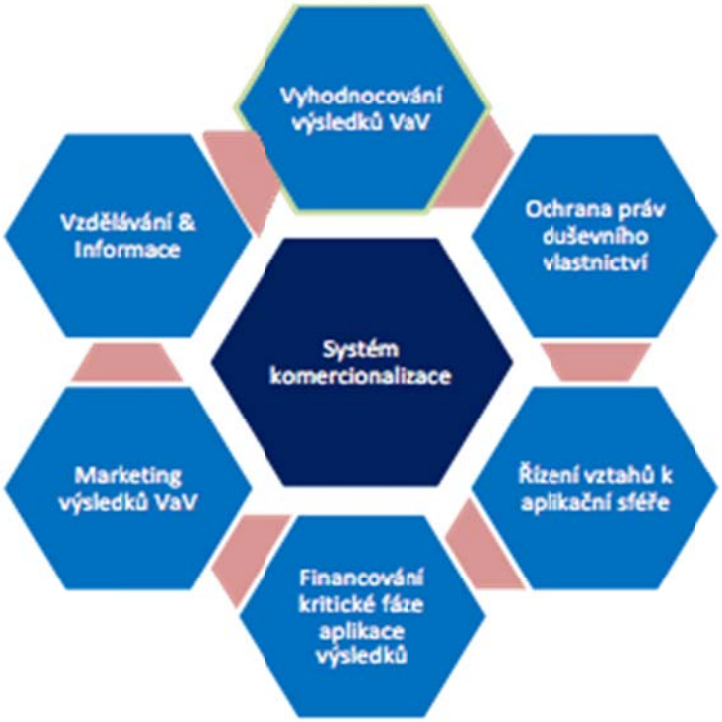

Subsystémy Systému komercializace výsledků VaV

UJEP, UACH a VFN zřídili specializované pracoviště - Pracoviště managementu znalostí – které je pověřeno komercializací výsledků VaV a ochranou a využitím duševního vlastnictví. Budovaný systém komercializace se týká všech aplikovatelných poznatků vytvořených na pracovištích UJEP, UACH a VFN vědeckou a výzkumnou činností i obecně tvůrčí činností. Za trvalý rozvoj systému komercializace výsledků VaV v souladu s dlouhodobým záměrem rozvoje UJEP, UACH a VFN odpovídá Rada pro komercializaci.

Klíčovými výstupy procesu přenosu poznatků do praxe jsou:

- získané patenty, užitné a průmyslové vzory ve vlastnictví či spoluvlastnictví UJEP, UACH a VFN,
- poskytnuté licence,
- nově nabízené služby,
- nově založené technologicky orientované firmy a spin-off firmy,
- nově iniciované společné VaV projekty ve spolupráci s podnikatelskou sférou.

3. Definice pojmů

Pojem, zkratka	Podrobnější popis
Výzkumná organizace (VO)	Výzkumná organizace podle definice uvedené v Rámci Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01) [11]. Pojem výzkumná organizace zahrnuje veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce a další organizace splňující zákonné podmínky.
Komercializace výzkumu	Pod pojmem komercializace výzkumu je v této metodice chápán celý proces od identifikace výzkumného poznatku s možným komerčním potenciálem až po jeho využití v praxi.
Pracoviště managementu znalostí	Pokud není uvedeno jinak, pojem Pracoviště managementu znalostí (zkráceně též CTT, odvozeno z názvu Centrum pro transfer technologií) uváděný v této metodice zahrnuje všechny organizační jednotky (vytvářené uvnitř výzkumné organizace i jako samostatné subjekty), které zajišťují aktivity související s komercializací výzkumu a transferem znalostí do praxe (tedy i poznatků lékařských, sociálních, humanitních a dalších věd).
Rada pro komercializaci	Orgán vytvořený v rámci výzkumné organizace, který hraje významnou roli v procesu komercializace, zejména oblasti jeho řízení.
Aplikační sektor, aplikační sféra	Pod pojmem aplikační sektor (nebo aplikační sféra) jsou míněny všechny subjekty, ve kterých jsou využívány poznatky výzkumu, jako jsou podniky, nemocnice, neziskové organizace i veřejný sektor.
Národní inovační systém (NIS)	Národní inovační systém specifikuje nastavení inovačního prostředí v dané zemi, tzn. vztah, propojenost a podporu státních, soukromých a dalších subjektů a iniciativ, které se podílejí na tvorbě a uplatňování nových znalostí a technologií
Duševní vlastnictví	Duševní vlastnictví představuje majetek nehmotné povahy, který je výsledkem procesu lidského myšlení.

4. Související předpisy

Podmínky pro komercializaci	
Vazba na legislativu, dokumenty ČR/EU	Zákony týkající se ochrany práv k duševnímu vlastnictví Zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách Zákon č. 341/2005 Sb. o veřejných výzkumných institucích Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací Doporučení komise o řízení duševního vlastnictví při činnostech předávání znalostí a o kodexu správné praxe pro univerzity a jiné veřejné výzkumné organizace Dobrovolné směrnice pro univerzity a jiné výzkumné organizace ke zlepšení jejich vazeb s průmyslem (podniky) v Evropě
Návaznost na další dokumenty	Strategie pro komercializaci Příručka pro komercializaci Formulář ohlášení poznatku VaV Směrnice pro ochranu duševního vlastnicví
Uživatelé	Pracovníci výzkumné organizace
Zpracovává	Pracoviště managementu znalostí
Schvaluje	Systém pro komercializaci schvalují statutární zástupci spolupracujících institucí.

5. Organizační struktura systému komercializace

Pro zajištění procesu komercializace byla vytvořena následující struktura:

- řídící (rozhodovací) složka: Rada pro komercializaci
- výkonná složka: Pracoviště managementu znalostí
- podpůrná infrastruktura,
- vazby na externí subjekty.

Rada pro komercializaci jako koordinační složka v procesu komercializace, přispívá k jeho bezproblémovému průběhu a zlepšení účinnosti. Na Radu pro komercializaci jsou dále delegovány některé odpovědnosti, jako jsou například otázky strategie výzkumné organizace (VO) v oblasti komercializace VaV, transferu výsledků VaV, spolupráce s dalšími subjekty nebo nakládání s finančními prostředky pro komercializaci.

Pracoviště managementu znalostí (CTT):

- naplňuje strategii a cíle VO ve vztahu k podnikům a uživatelům výsledků VaV a v souvislosti s využíváním duševního vlastnictví;
- identifikuje poznatky s možným komerčním potenciálem, provádí jejich evaluaci a zajišťuje aktivity související s ochranou duševního vlastnictví;
- zajišťuje smluvní vztahy týkající se transferu poznatků, ve spolupráci s ekonomickým útvarem spravuje licenční smlouvy, realizuje šíření výsledků VaV mezi potenciální uživatele.

Finanční zdroje pro podporu a rozvoj komercializace

Proces komercializace je nejen časově náročný, ale často vyžaduje i značné finanční investice, které se (pravděpodobně, nebo spíše možná) vrátí až v budoucnosti. Mezi náklady, se kterými je nutné počítat při komercializaci VaV, patří například

- provozní náklady na činnost CTT;
- náklady na externí služby (vyžadované například při posouzení komerčního potenciálu poznatku VaV a stanovení způsobu komercializace, náklady na patentové zástupce, správní poplatky, zajištění externích evaluací a auditů apod.);
- náklady na marketingové aktivity;
- náklady spojené s „dotažením“ poznatku do stádia, kdy je možné zahájit komercializaci (například realizaci dalšího VaV);
- náklady spojené s udržováním patentů, užitných vzorů, průmyslových vzorů či s obnovou ochranných známek;
- náklady spojené se zakládáním a rozvojem technologicky založených firem, včetně spin-off;

UJEP, UACH a VFN využívají vícezdrojové financování. Význam vytváření vlastních zdrojů pro komercializaci bude nabývat stále na významu, neboť v budoucnosti nebudou prostředky ze strukturálních fondů EU již dostupné nebo budou dostupné ve zmenšené míře. Vytvoření

zvláštních zdrojů pro komercializaci dává výzkumným organizacím daleko větší možnosti při financování vybraných fází komercializace i pro strategická rozhodnutí, kam tyto finanční prostředky směřovat.

6. Popis kroků v procesu komercializace VaV

Proces komercializace je rozdělen do několika na sebe navazujících činností:

1. Za počátek komercializace VaV lze považovat identifikaci poznatku, který je (resp. by mohl být) využitelný v praxi.
2. Výzkumný pracovník, který tento poznatek získal, kontaktuje pracoviště Pracoviště managementu znalostí, v jehož náplni je komercializace VaV a informuje o této skutečnosti jeho pracovníky. Zahájení procesu komercializace může iniciovat i management systému komercializace např. na podnět pracovníků spolupracujících institucí.
3. CTT posoudí, zda má poznatek pro využití v praxi dostatečný potenciál, tj. zda lze předpokládat, že poznatek nalezne uplatnění v praxi a že finanční prostředky, které budou do komercializace investovány, přinesou výzkumnému pracovníkovi a výzkumné organizaci příjmy v budoucnosti. K těmto účelům využívá analýzy a rozbory, které jsou zpracovány pracovníky CTT a externími odborníky.
4. U poznatků, které tato kritéria nesplňují, doporučí buď jejich dopracování (tj. další vývoj směřující ke zvýšení potenciálu poznatku pro využití v praxi) nebo doporučí zastavení aktivit souvisejících s komercializací a doporučí poznatek publikovat (tj. zveřejnit).
5. U poznatků s dostatečným komerčním potenciálem je následně stanovena nejvhodnější forma komercializace (například prodej licence, založení technologicky orientované firmy apod.).
6. Na úrovni VO je poté rozhodnuto, zda bude VO uplatňovat svá práva k poznatku nebo zda tato práva může uplatnit výzkumný pracovník.
7. Podle způsobu komercializace je zajištěna ochrana práv k novému poznatku VaV (například podání přihlášky patentu, užitného vzoru, ochranné známky apod. v ČR i v zahraničí).
8. Po zajištění ochrany práv k duševnímu vlastnictví jsou zahájeny aktivity (podle rozhodnutí v bodě 5), které směřují k využití poznatku v praxi a zajištění příjmů pro všechny zúčastněné strany (tj. výzkumného pracovníka, výzkumný tým, VO, CTT případně další zúčastněné strany). Rozdělení budoucích příjmů je prováděno podle pravidel, která jsou stanovena v příslušných směrnicích či dalších dokumentech.
9. Vzhledem k tomu, že pracovníci výzkumné organizace nemají v otázkách komercializace VaV často dostatečné zkušenosti, je zapotřebí věnovat pozornost i výchově výzkumných

pracovníků ke tvorbě poznatků vhodných pro praxi a jejich komercializaci, včetně zakládání nových subjektů (technologicky založených firem, včetně spin-off) využívajících nové poznatky VaV.

10. V souvislosti se zvýšením účinnosti komercializace je nutné celý proces průběžně monitorovat a hodnotit a na základě těchto hodnocení všechny činnosti a dílčí systémy neustále zlepšovat.

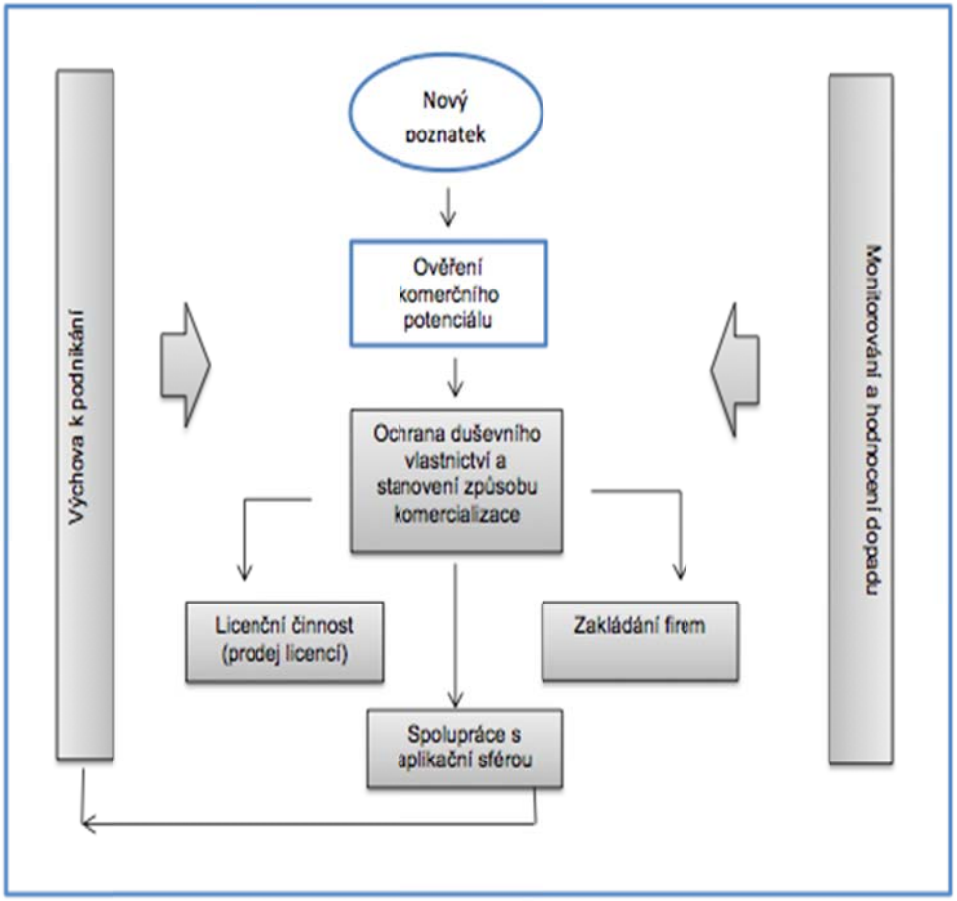

Struktura procesu komercializace VaV

Přehled aktivit při ověřování potenciálu poznatku pro komercializaci a stanovení nejvhodnějšího způsobu komercializace:

Krok	Popis	Činnost /odpovědnost		Termín	Poznámka / informační zdroj
		Výzkumník	Organizace		
K 1.	Identifikace poznatku s komerčním potenciálem	Výzkumný pracovník během své výzkumné činnosti identifikuje poznatek VaV, který by mohl být využitelný v praxi	CTT podává informace a konzultace výzkumníkovi	Průběžně	Strategie pro komercializaci (D-1) Směrnice pro komercializaci (D-2)
K 2.	Získání informací	Výzkumný pracovník kontaktuje CTT nebo získá informace na webu své VO	CTT podává informace a konzultace výzkumníkovi	Neprodleně	Strategie pro komercializaci (D-1) Směrnice pro komercializaci (D-2)
K 3.	Ohlášení výsledku CTT	Výzkumný pracovník vyplní formulář a předá CTT	CTT podává informace a konzultace výzkumníkovi	Neprodleně	Formulář Ohlášení poznatku (F-1), návod k vyplnění a vzor
K 4.	Přijetí formuláře CTT, kontrola úplnosti, registrace	Výzkumný pracovník je k dispozici pro případné dotazy (vyjasnění otázek)	CTT zpracuje informace, zkontroluje úplnost a zapíše poznatek do deníku a databáze	Neprodleně	Interní předpisy CTT Deník a databáze ohlášených poznatků
K 5.	Zpracování podkladů a stanovení potenciálu poznatku	Výzkumný pracovník je k dispozici pro případné dotazy (vyjasnění otázek)	CTT zpracovává analýzy a další rozbory vlastními kapacitami nebo ve spolupráci s externími experty	Do jednoho měsíce po ohlášení poznatku	Interní předpisy CTT
K 6.	Stanovení komerčního potenciálu	Výzkumný pracovník je k dispozici pro případné dotazy (vyjasnění otázek)	Pověřený pracovník na základě analýz a rozborů vypracovává doporučení, které schvaluje Rada pro komercializaci	Do dvou měsíců po ohlášení poznatku	Interní předpisy CTT
K 7.	Stanovení formy komercializace	Výzkumný pracovník je k dispozici pro případné dotazy (vyjasnění otázek)	Pověřený pracovník na základě analýz a rozborů vypracovává doporučení, které schvaluje Rada pro komercializaci (v případě potřeby i příslušné orgány VO)	Do dvou měsíců po ohlášení poznatku	Interní předpisy CTT

7. Návazné subsystémy

Metodiky pro jednotlivé subsystémy komercializace jsou zpracovány v samostatných dokumentech. V následujících kapitolách je uveden pouze přehled hlavních činností, které jsou v těchto subsystémech metodicky pokryty.

Subsystém: Ochrana duševního vlastnictví

Do subsystému Ochrana duševního vlastnictví „vstupuje“ z Ověření potenciálu výzkumného poznatku pro komercializaci a stanovení způsobu komercializace poznatek, který má dostatečný potenciál pro komercializaci, a zároveň je stanoveno, jakým způsobem bude komercializován. V metodice pro subsystém Ochrana duševního vlastnictví je například zpracováno:

- určení práv k poznatku VaV;
- rozhodnutí o ochraně a formě ochrany;
- kroky směřující k zajištění ochrany na národní/mezinárodní úrovni
- otázky vymáhání škod.

Subsystém: Spolupráce s aplikační sférou

V subsystému Spolupráce s aplikační sférou je z metodického hlediska řešena spolupráce VO s aplikačním sektorem (podniky a dalšími subjekty z různých sektorů včetně subjektů veřejné správy). V subsystému jsou popsány následující činnosti:

- marketingové aktivity VO a postupy při hledání možných partnerů pro spolupráci;
- formy spolupráce s externím subjektem;
- řešení smluvních vztahů a ochrana práv k duševnímu vlastnictví;
- řízení a administrace projektů, ve kterých VO spolupracují s jinými subjekty;
- řešení možných sporů a konfliktů zájmů, které mohou nastat.

Subsystém: Využití licencí

Do subsystému Využití licencí vstupuje ze subsystému Ochrana duševního vlastnictví poznatek, u kterého jsou vyřešena práva k duševnímu vlastnictví a zajištěna jejich příslušná ochrana. V tomto subsystému jsou metodicky řešeny například následující činnosti:

- marketingové aktivity;
- stanovení formy licenční smlouvy;
- řešení smluvních vztahů;
- vlastní obchodní realizace;

- dohled nad dodržováním smluvních podmínek.

Subsystém: Zakládání firem

Podobně jako v předcházejícím případě do subsystému Zakládání firem vstupuje ze subsystému Ochrana duševního vlastnictví poznatek, u kterého jsou vyřešena práva k duševnímu vlastnictví a zajištěna jejich příslušná ochrana. V metodice pro tento subsystém je na detailní úrovni například rozpracováno:

- stanovení podmínek pro vznik nové firmy s účastí či bez účasti VO;
- vlastní založení nového subjektu s účastí VO nebo bez její účasti;
- řízení a rozvoj nově založeného subjektu;
- vystoupení VO ze založeného subjektu.

Subsystém: Hodnocení výsledků a dopadů

V subsystému Hodnocení výsledků a dopadů jsou specifikovány metodické přístupy k monitorování a hodnocení systému pro komercializaci poznatků VaV na různých úrovních, tj.:

- monitorování systému komercializace;
- monitorování výsledků komercializace;
- využití příjmů z komercializace;
- využití výsledků aplikační sférou.

Dále bude metodicky řešeno hodnocení dopadu komercializace poznatků VaV na VO a na region, ve kterém VO působí.

Subsystém: Výchova k podnikání

V subsystému Výchova v podnikání jsou řešeny vzdělávací aktivity, které souvisejí s rozvojem inovačního myšlení, zahájením vlastní podnikatelské činnosti a zvyšováním podnikatelských a manažerských dovedností.

8. Formuláře, vzory navazující dokumentace

Formulář Ohlášení výzkumného poznatku	
Druh dokumentu	Formulář, na kterém výzkumný pracovník ohlašuje výzkumné organizaci (resp. CTT) nový poznatek, který by mohl mít potenciál pro komercializaci
Cíl	Ohlášení výsledku s možným potenciálem pro komercializaci a uvedení informací, které jsou potřebné pro ověření jeho skutečného potenciálu pro komercializaci a zajištění ochrany duševního vlastnictví. Informace z formuláře jsou zaevidovány do příslušné databáze.
Doporučená struktura a náplň dokumentu	Viz vzor formuláře
Vazba na legislativu, dokumenty ČR/EU	Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích
Návaznost na další dokumenty	Příručka pro komercializaci Směrnice pro komercializaci Ohlášení výzkumného poznatku
Výzkumní pracovníci, studenti a další účastníci procesu komercializace (např. zástupci podniků, se kterými výzkumná organizace spolupracuje)	
Zpracovává	Pracoviště managementu znalostí
Schvaluje	Rada pro komercializaci

VZOR FORMULÁŘE Ohlášení výzkumného poznatku

OHLÁŠENÍ VÝZKUMNÉHO POZNATKU

Hlavní původce: [.....]

Výzkumná skupina: [.....]

Název: [.....]

Datum: [.....]

1. Technický popis:

Výstižný a vyčerpávající popis, který musí zahrnovat informace o tom, jak „řešení“ funguje. Tento popis by měl odpovědět na otázku „jaký problém nový poznatek řeší“. Mohou být zařazeny nákresy, fotografie, případně i prototyp (pokud již existuje).

2. Novost a výhody oproti již existujícím technologiím, produktům apod. (řešením):

Informace o tom, v čem je řešení nové (inovativní) a proč není dosud známé (v čem se liší od existujících řešení). Měly by být uvedeny i známé patenty, které jsou blízké novému řešení a o kterých výzkumný pracovník ví, i VaV, který je v současné době realizován v oblastech souvisejících s novým řešením.

3. Možné komerční využití:

Informace o všech možných komerčních aplikacích nového poznatku VaV (řešení) v krátkodobém i dlouhodobém horizontu.

4. Zveřejnění:

Vzhledem k tomu, že ochrana duševního vlastnictví může být provedena pouze u nových (nezveřejněných) řešení, je nutné uvést, jakým způsobem byl již poznatek zveřejněn nebo se jeho zveřejnění plánuje (například v odborných časopisech, konferencích, přednáškách, diplomových a dalších pracích, internetu apod.).

5. Materiály jiných subjektů:

Informace o materiálech a dalších prostředcích, které byly získány z jiných institucí, včetně smluv uzavřených s těmito institucemi a informací o materiálech, které jsou sdíleny s jinými subjekty.

6. Spolupůvodci a přispěvatelé:

6.1. Informace o spolupůvodcích

U každého spolupůvodce musí být uvedeno jeho jméno, tituly, kontaktní údaje, zaměstnavatel, národnost a procentuální podíl na řešení.

Spolupůvodce 1: [.....]

Spolupůvodce 2: [.....]

Spolupůvodce 3: [.....]

... a další spolupůvodci

6.2. Financování VaV

Původce a všichni spolupůvodci uvedou způsob financování své části VaV společně s informacemi o poskytovateli (agentura, ministerstvo, soukromý podnik, nadace apod.). Dále uvedou období, které toto financování pokrývalo.

Původce: [.....]

Spolupůvodce 1: [.....]

Spolupůvodce 2: [.....]

Spolupůvodce 3: [.....]

... a další Spolupůvodci

6.3. Příspěvek k řešení

Každý spolupůvodce uvede cca jeden odstavec o svém příspěvku k řešení a údaje stvrdí svým podpisem s uvedením data podpisu.

Původce: [.....]

Spolupůvodce 1: [.....]

Spolupůvodce 2: [.....]

Spolupůvodce 3: [.....]

... a další Spolupůvodci

6.4. Posouzení vynálezců

Vynálezce nemusí být nezbytně ten, kdo se na VaV podílel (například jako autor publikace). Vynálezce je ten, kdo intelektuálně přispěl k danému řešení spíše než ten, kdo poskytl materiály nebo prováděl technickou činnost podle pokynů. V této sekci by měl původce uvést informace, který z uvedených spoluautorů skutečně intelektuálně přispěl k řešení a mohl by být považován za vynálezce.

Původce: [.....]

Spolupůvodce 1: [.....]

Spolupůvodce 2: [.....]

Spolupůvodce 3: [.....]

Podpis původce: [.....]

Další podpisy: [.....]

Další informace k tomuto formuláři

Výše uvedený formulář vychází z formuláře doporučeného v Národních zásadách pro správu duševního vlastnictví z veřejně financovaného výzkumu, kterou zpracovala Irská rada pro vědu, technologie a inovace (ICSTI) v roce 2004.

VZOR: Rámcový obsah smlouvy o utajení

Povinnosti pracovníků VO, včetně případných sankcí za porušení závazných pravidel a postupů v oblasti komercializace VaV, by také měly být zapracovány do smluv o utajení, které jsou uzavírány s výzkumnými pracovníky. Jedná se o Smlouvy o utajení informací o poznatku VaV, které VO uzavírá s výzkumným pracovníkem včetně důsledků vyplývajících z jejího porušení.

Smlouva o utajení informací o poznatku VaV	
Druh dokumentu	Formulář smlouvy uzavírané mezi výzkumným pracovníkem a výzkumnou organizací, případně dalšími subjekty
Cíl	Zavázat všechny strany zúčastněné na ochraně duševního vlastnictví a komercializaci poznatku VaV k mlčenlivosti o všech skutečnostech, týkajících se poznatku a jeho komercializace.
Doporučená struktura a náplň dokumentu	Podrobnější informace o smlouvě jsou uvedeny například v subsystému Spolupráce s aplikační sférou, včetně jejího vzoru.
Vazba na legislativu, dokumenty ČR/EU	Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích
Návaznost na další dokumenty	Příručka pro komercializaci Směrnice pro komercializaci
Uživatelé	Výzkumní pracovníci, studenti a další účastníci procesu komercializace (např. zástupci podniků, se kterými výzkumná organizace spolupracuje)
Zpracovává	Pracoviště managementu znalostí
Schvaluje	Návrh smlouvy připravuje CTT. Po schválení Radou pro komercializaci je znění předloženo právnímu oddělení výzkumné organizace nebo oddělení, které má smluvní vztahy ve své náplni.

9. Přílohy

V přílohách je rámcově vymezen obsah navazující harmonizované řídicí dokumentace Systému komercializace, který bude rozpracován v samostatných dokumentech.

1. Rozdělení příjmů z komercializace
2. Nezávislost členů Rady pro komercionalizaci
3. Pracoviště managementu znalostí (CTT)
4. Způsob výběru dílčích projektů
5. Způsobu schvalování a kontroly dílčích projektů
6. Způsob sledování ukončených dílčích projektů
7. Financování proof-of-concept aktivit po skončení projektu

Příloha 1

Popis rozdělení příjmů z komercializace

Rozdělení příjmů z komercializace je důsledně koordinováno mezi UJEP, UACH a VFN.
Správa duševního vlastnictví (vynález, užitný vzor, ochranná známka) nese povinnost zaměstnavatele vypořádat se s původcem duševních výsledků. Oceňování duševního vlastnictví a nehmotných statků je od roku 1997 upraveno zákonem, podle něhož se průmyslová práva oceňují výnosovým způsobem, a to jako součet diskontovaných budoucích ročních čistých výnosů z jejich užívání. Nelze-li nehmotné statky takto ocenit, použije se tržní způsob nebo nákladový způsob. Prvý je založen na srovnávací metodě údajů převzatých z tržního hospodářství, druhý na ceně, kterou by musel investor zaplatit za získání stejně užitečných náhradních nehmotných statků.

Příjem z komercializace je neveřejným zdrojem příjmů. Stejně jako v případě neveřejných zdrojů příjmů ze smluv o dílo bude příjem z komercializace v rámci VO rozdělen v poměru 50 % příspěvek na režii určený k pokrytí nákladů VO a zahrnující jeho účetní zisk, 25 % mzdových prostředků pracovnímu kolektivu, který bude pověřen správou patentu při jeho realizaci a 25 % mzdových prostředků pro původce realizovaného vynálezu. Uvedený poměr může být změněn na základě odůvodněné žádosti příslušného pracovníka nebo vedoucího pracovního kolektivu a kladného doporučení Rady pro komercializaci.

Původce, který vytvořil vynález v pracovním poměru, na nějž VO uplatnila právo na patent, má právo vůči zaměstnavateli na přiměřenou odměnu podle § 9 zákona 527/1990 Sb. o vynálezech a zlepšovacích návrzích.

Příloha 2

Nezávislost členů Rady pro komercializaci

Ve své činnosti se Rada pro komercializaci profiluje jako společný orgány UJEP, UACH a VFN, jehož úkolem je strategicky koordinovat aktivity vědy a tvůrčí činnosti s potenciálem komercializace na pracovištích zúčastněných výzkumných institucí, monitorovat proces komercializace a rozhodovat o výběru dílčích projektů komercializace, jež budou na pracovištích podpořeny z interních i externích zdrojů. Členy Rady jsou nezávislí odborníci, na jejichž jmenování se shodnou všechny zúčastněné instituce. Členové Rady jsou zavázání k zachovávání pravidel důvěrnosti a nestrannosti při vykonávání všech činností souvisejících s posláním Rady a nemohou se podílet na rozhodování o žádné záležitosti, která by mohla přinést prospěch či neprospěch jejich pracovišti, zejména pak se nemohou podílet na rozhodování o udělení podpory na dílčí projekty řešené na jejich pracovišti. Pracovištěm se v tomto případě myslí útvar na úrovni fakulty vysoké školy, kliniky v nemocnici či oddělení ústavu AVČR. Veškeré zápisy a rozhodnutí Rady pro komercializaci včetně výsledků výběru dílčích projektů jsou zveřejňována na webu Rady. Činnost Rady pro komercializaci je upravena Statutem.

Příloha 3

Pracoviště managementu znalostí

Pracoviště managementu znalostí (CTT) je nově vzniklým prvkem ve struktuře spolupracujících organizací UJEP, UACH a VFN. Organizačně je začleněno do struktury UJEP a spadá do podřízenosti vrcholového vedení UJEP. Jeho vedoucího jmenuje rektor UJEP po dohodě s ředitelem/kou UACH a ředitelem/kou VFN. Úkolem CTT je zavádění efektivních systémů managementu znalostí a systémů pro komercializaci výsledků vědy, výzkumu a tvůrčí činnosti nejenom jednotlivě na pracovištích, ale má též stimulovat propojení a úzkou spolupráci výzkumných a tvůrčích týmů všech pracovišť, tak aby byly využity synergické efekty spolupráce. Úzce spolupracuje s orgány a jednotlivými útvary institucí, zejména s útvarem prorektora pro vědu UJEP a s jednotlivými pracovišti UACH a fakult UJEP, UACH a VFN.

Pracoviště managementu znalostí organizačně a strategicky řídí celý systém komercializace výsledků: identifikuje výsledky vědecké a tvůrčí činnosti vhodné ke komercializaci, připravuje podklady pro jednání Rady pro komercializaci a výběr projektů, poskytuje organizační a konzultační podporu týmům při realizaci jejich dílčích projektů, zajišťuje plnění závazků vyplývajících z využití výsledků VaV (poplatky z patentů a licenčních smluv, prodeje materiálů s ověřenými vlastnostmi atd.), kontroluje a vyhodnocuje realizaci dílčích projektů, sleduje životní cyklus výsledků komercializace a monitoruje celkovou situaci v oblasti komercializace v obou institucích. Svým personálním složením a zadáním představuje významný krok k profesionalizaci managementu znalostí ve spolupracujících institucích.

V týmu CTT působí jako jeho vedoucí manažer projektu. Jeho členy jsou výzkumní pracovníci se zkušenostmi s transferem technologií a dále experti na otázky financí a účetnictví. Konzultace v oblasti ochrany duševního vlastnictví, specializovaný právní servis a zpracování podkladů pro patentově-právní řízení jsou zajišťovány externě na základě uzavřené smlouvy. Základní právní servis zajištěn právníkem UJEP. Pracoviště managementu znalostí úzce spolupracuje a využívá know-how univerzit a výzkumných ústavů v Sasku (TU Bergakademie Freiberg,TU Dresden, ústavy Fraunhofer Gesellschaft).

CTT jako hlavní výkonná složka společného systému pro komercializaci výsledků výzkumu zajišťuje odbornou, administrativní a technickou podporu procesu komercializace, zejména

- odbornou podporu při transferu technologií,
- odbornou podporu při hodnocení komercializačního potenciálu výsledků výzkumu,
- odborný a právní servis při ochraně duševního vlastnictví,
- odborný a právní servis při obchodních jednáních včetně přípravy smluv,
- administrativní a technickou podporu při ověřovaní výsledků výzkumu včetně ekonomického hodnocení.

Příloha 4

Způsob výběru dílčích projektů

Výběr dílčích projektů, které budou podpořeny v rámci společného systému pro komercializaci výsledků výzkumu, provádí Rada pro komercializaci; technické a administrativní zabezpečení přísluší CTT. Návrh dílčího projektu může předložit každý pracovník UJEP, UACH nebo VFN. Navrhované projekty jsou sestaveny do přehledu, jenž je Radě pro komercializaci zaslán nejméně týden před jednáním Rady. Členové Rady pro komercializaci hodnotí navrhované projekty podle definovaných kritérií v tajném hlasování. Přesné znění hodnotících kritérií spolu se způsobem hodnocení budou zveřejněny nejméně půl roku před uvažovaným termínem výběru projektů a mohou se měnit v závislosti na změnách legislativního rámce, změnách ekonomických podmínek, nebo při změně strategických záměrů zúčastněných institucí v oblasti vědy, výzkumu a další tvůrčí činnosti, vždy však jsou zastoupena kritéria zohledňující:

- novost, míru inovace,
- schopnost uplatnění výsledku výzkumu na trzích (tuzemských/zahraničních),
- možnost patentově-právní ochrany,
- rizika spojená s procesem komercializace
- očekávané přínosy,
- odhad nákladů na přípravu ke komercializaci
- kapacitu a kompetence řešitelského týmu,
- soulad s dlouhodobou strategií jednotlivých institucí v oblasti VaV.

O průběhu výběru dílčích projektů je pořizován zápis, který obsahuje jednoznačnou identifikaci projektů, jejich bodové hodnocení a doporučení či nedoporučení k podpoře. Na základě tohoto doporučení rozhodne rektor/ka UJEP, ředitel/ka UACH nebo ředitel/ka VFN o přidělení finanční podpory.

Příloha 5

Způsob schvalování a kontroly dílčích projektů

Při schvalování a kontrole dílčích projektů se sleduje dosažení

a) technických parametrů specifikovaných v návrhu projektu,
b) ekonomických ukazatelů rozhodujících pro komercializační potenciál,
c) vedlejších efektů, např. zdokonalení výzkumné infrastruktury nebo zkvalitnění vzdělávacího procesu.

Schvalování a kontrolu dílčích projektů provádí Rada pro komercializaci na základě podkladů připravených CTT. Předpokládanými výstupy dílčího projektu mohou být např.:

- příprava funkčních vzorků, zkušební série;
- provedení zkušebních testů prokazujících aplikovatelnost výsledků v praxi (formou protokolu z ověřování);
- konkrétní návrh nových výrobků, postupů;
- technologie, u níž byl ověřen komerční potenciál;
- provedený transfer technologie;
- prodej obchodní licence v rámci podpořeného projektu;
- příprava výrobků či služeb ke vstupu na trh.

Rada pro komercializaci pravidelně nejméně dvakrát ročně kontroluje dodržování schváleného časového harmonogramu, průběžné čerpání přidělených finančních prostředků a vyhodnocuje rizika nesplnění cílů dílčího projektu. Dále sleduje průběžné plnění parametrů stanovených v návrhu projektu. U ukončených projektů dále sleduje míru naplnění dalších ukazatelů:

- dodržení schváleného rozpočtu projektu;
- dodržení časového harmonogramu;
- dosažení deklarovaných technických parametrů funkčních vzorků, prototypu apod.;
- úplnost podkladů potřebných pro komercializaci (pro přípravu licenční smlouvy apod.);
- úplnost podkladů potřebných pro ochranu duševního vlastnictví (tzv. podloh pro přípravu patentové přihlášky apod.)

Příloha 6

Způsob sledování ukončených dílčích projektů

Pozitivně vyhodnocené dílčí projekty, které prošly fází *proof-of-concept*, jsou ukončeny interním oponentním řízením a závěrečnou interní zprávou, která je předložena Radě pro komercializaci. Pracoviště managementu znalostí sleduje realizaci dílčího projektu v komerční sféře, zajišťuje plnění závazků vyplývajících z využití výsledků VaV (poplatky z patentů a licenčních smluv, prodeje materiálů s ověřenými vlastnostmi atd.). Pracoviště managementu znalostí informuje Radu pro komercializaci o realizaci dílčího projektu. Kromě výše uvedených parametrů se u ukončených dílčích projektů sleduje splnění a dodržení dalších ukazatelů:

- dodržení schváleného rozpočtu projektu;
- dodržení časového harmonogramu;
- dosažení deklarovaných technických parametrů funkčních vzorků, prototypu apod.;
- úplnost podkladů potřebných pro komercializaci (pro přípravu licenční smlouvy apod.);
- úplnost podkladů potřebných pro ochranu duševního vlastnictví (tzv. podloh pro přípravu patentové přihlášky apod.)

Příloha 7

Financování proof-of-concept aktivit po skončení projektu

Financovaní *proof-of-concept* aktivit (dílčích projektů) bude po skončení projektu zajišťováno na základě komercializace výsledků projektu, převážně patentů a průmyslových či užitných vzorů, funkčních vzorků, poloprovozů, prodeje materiálů s ověřenými vlastnostmi a uzavřených licenčních smluv. Předpokládané příjmy z komercializace výsledků dílčího projektu budou plynout převážně ze smluvního výzkumu pro soukromé subjekty, případně veřejnou správu, dále z prodeje licencí a z případných majetkových účastí ve spin-off firmách (dividendy a prodej majetkových podílů). Finanční prostředky získané komercializací výsledků a z odpovídajícího smluvního výzkumu budou po dobu 5 let od ukončení projektu ukládány na zvláštní nákladové středisko (oddělenou zakázku apod.). Doporučení k využití prostředků pro komercializaci bude Rada pro komercializaci předkládat rektorovi/rektorce UJEP, řediteli/ce UACH a řediteli/ce VFN, kteří zajistí využití finančních prostředků na podporu doporučených a nadějných výsledků VaV ve formě podpory *proof-of-concept* aktivit (dílčích projektů), na zajištění práv k duševnímu vlastnictví formou patentu či průmyslového vzoru (zákonné odměny původcům, náklady spojené s přípravou a podáním přihlášky vynálezu či užitného vzoru, udržovací poplatky apod.) a jejich komercializací (transfer technologie nebo prodej licence). Předpokládá se nárůst příjmů z komercializace výsledků VaV v souvislosti s rozvojem systému komercializace na UJEP, UACH a VFN.